

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 404/2020-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 27. augusta 2020 v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a zo sudcov Rastislava Kaššáka a Miloša Maďara (sudca spravodajca) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], Ústav na výkon trestu odňatia slobody [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátskou kanceláriou Hrčka-Sabó s. r. o., Obchodná 187/6, Sečovce, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Jozef Sabó, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Tdo 30/2017 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutého konania a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 28. júna 2019 doručená ústavná sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], Ústav

na výkon trestu odňatia slobody [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Tdo 30/2017 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

2. Ústavná sťažnosť sťažovateľa bola v súlade s čl. X bodom 5 písm. c) Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 26. apríla 2019 do 31. decembra 2019 v znení dodatku č. 1 náhodným výberom pomocou technických a programových prostriedkov 17. októbra 2019 pridelená sudcovi spravodajcovi Milošovi Maďarovi a v zmysle čl. II bodu 3 Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 1. januára 2020 do 31. decembra 2020 v znení dodatku č. 1 prerokovaná v prvom senáte ústavného súdu v zložení uvedenom v záhlaví tohto uznesenia.

3. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že rozsudkom Okresného súdu Košice I (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 3 T 28/2013 z 18. decembra 2015 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Košiciach ako súdu odvolacieho sp. zn. 6 To 26/2016 z 26. mája 2016 (ďalej spolu len „odsudzujúce rozsudky“) bol sťažovateľ za tam uvedený skutok právoplatne odsúdený na súhrnný trest odňatia slobody v trvaní 16 rokov. Sťažovateľ napadol odsudzujúce rozsudky dovolaním doručeným okresnému súdu 7. februára 2017. Okresný súd 22. mája 2017 predložil dovolanie sťažovateľa najvyššiemu súdu spolu so spisovým materiálom. O podanom dovolaní sa pred najvyšším súdom vedie napadnuté konanie, ktoré podľa tvrdenia sťažovateľa nebolo ku dňu podania ústavnej sťažnosti skončené. Sťažovateľ zdôraznil, že *„od podania dovolania... uplynuli 2 roky a viac ako 5 mesiacov bez toho, aby vo veci bolo meritórne rozhodnuté“*.

3.1 Sťažovateľ vo svojej ústavnej sťažnosti uviedol, že má vedomosť, že najvyšší súd vrátil vec okresnému súdu ako predčasne predloženú, ale je presvedčený, že aj táto okolnosť v plnom rozsahu zaťažuje najvyšší súd.

3.2 Podľa názoru sťažovateľa najvyšší súd v dovolacom konaní „*postupuje pomaly, neefektívne*“, čím boli porušené jeho v bode 1 označené práva.

4. Na základe skutočností uvedených v ústavnej sťažnosti sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie rozhodol nálezom, v ktorom vysloví, že jeho základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v konaní vedenom najvyšším súdom pod sp. zn. 3 Tdo 30/2017 porušené boli a zakáže najvyššiemu súdu v napadnutom konaní pokračovať v porušovaní označených práv sťažovateľa. Súčasne sa domáha priznania primeraného finančného zadost'učinenia v sume 2 000 €, ako aj náhrady trov právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom.

II.

Právomoc ústavného súdu, relevantná právna úprava a ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu

5. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

8. Ústavný súd podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

9. Pri predbežnom prerokovaní návrhu takto ústavný súd skúmal, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto zákonného ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré sú podané navrhovateľom bez právneho zastúpenia podľa § 34 a § 35 zákona o ústavnom súde a ústavný súd nevyhovel žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu (§ 37 zákona o ústavnom súde), návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané zjavne neoprávnenou osobou, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený [§ 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde].

10. O zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie. Inými slovami, ústavný súd môže pri predbežnom prerokovaní odmietnuť taký návrh, ktorý sa na prvý pohľad a bez najmenej pochybnosti javí ako neopodstatnený (I. ÚS 117/05, I. ÚS 225/05).

11. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov.

11.1 Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

11.2 Pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy si ústavný súd osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej

lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 280/08) a ich prípadné porušenie možno preskúmať spoločne.

III.

Posúdenie vecí ústavným súdom

12. Predmetom ústavnej sťažnosti je námietka porušenia základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Tdo 30/2017, ktorý dosiaľ nerozhodol o jeho dovolaní.

13. Vychádzajúc z podanej ústavnej sťažnosti a jej príloh, ústavný súd zistil, že napadnuté konanie sa na najvyššom súde začalo 22. mája 2017, keď mu bolo predložené dovolanie sťažovateľa spolu so spisom okresného súdu vedeným pod sp. zn. 3 T 28/2013. Z písomnej odpovede najvyššieho súdu sp. zn. Nt 70/2019 z 27. februára 2019 je však zrejmé, že 3. decembra 2018 bolo dovolanie sťažovateľa spolu s celým spisovým materiálom opätovne (druhýkrát) vrátené okresnému súdu ako nesprávne predložené vzhľadom na to, že jednému z poškodených neboli doručené písomnosti.

14. Ústavný súd vlastným šetrením zistil, že v čase podania ústavnej sťažnosti sťažovateľa už bolo o jeho dovolaní najvyšším súdom rozhodnuté. Podľa poskytnutej informácie najvyšší súd uznesením sp. zn. 3 Tdo 30/2019 z 12. júna 2019 dovolanie sťažovateľa odmietol a spis okresného súdu vedený pod sp. zn. 3 T 28/2013 mu vrátil 7. mája 2020 vzhľadom na to, že medzičasom rozhodoval aj v súvisiacej veci o dovolaní podanom ďalším spoluobžalovaným, pričom aj toto dovolanie najvyšší súd uznesením sp. zn. 3 Tdo 23/2019 zo 7. apríla 2020 odmietol.

14.1 Ústavný súd ďalej dopytom na okresnom súde zistil, že spis okresného súdu vedený pod sp. zn. 3 T 28/2013 sa na najvyššom súde prvý raz nachádzal od 22. mája 2017 do 30. júla 2018 (14 mesiacov) a druhý raz od 16. novembra 2018 do 7. decembra 2018 (3 týždne). Až po predložení kompletného spisového materiálu zo strany okresného súdu

29. marca 2019 najvyšší súd rozhodol o dovolaní podanom sťažovateľom 12. júna 2019. Z uvedeného vyplýva, že najvyšší súd do rozhodnutia o dovolaní sťažovateľa disponoval spisom okresného súdu celkovo 17 mesiacov.

15. Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (to platí, aj pokiaľ ide o čl. 6 ods. 1 dohovoru, pozn.) vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím (m. m. IV. ÚS 221/04).

16. Ústavný súd ďalej poukazuje na svoju doterajšiu judikatúru (napr. I. ÚS 46/01, II. ÚS 57/01, I. ÚS 66/02), podľa ktorej nie každý zistený prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy. Pojem „zbytočné prietahy“ obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy je pojem autonómny, ktorý možno vykladať a aplikovať predovšetkým materiálne. S ohľadom na konkrétne okolnosti veci sa totiž postup dotknutého súdu nemusí vyznačovať takými významnými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné prietahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 63/00). Ústavný súd už vo svojich predchádzajúcich rozhodnutiach judikoval, že ojedinelá nečinnosť súdu, hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacov sama osebe ešte nemusí zakladať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 42/01).

17. Ústavný súd posúdil ústavnú sťažnosť sťažovateľa ako zjavne neopodstatnenú. Podľa názoru ústavného súdu obdobie, počas ktorého sa viedlo napadnuté konanie, sa zjavne nevyznačuje takými významnými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné prietahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy. Ústavný súd konštatuje, že obdobie 2 rokov (od 22. mája 2017 – postúpenie dovolania sťažovateľa najvyššiemu súdu

do 12. júna 2019 – rozhodnutie najvyššieho súdu o podanom dovolaní), ktoré najvyšší súd bezpochyby potreboval na štúdium príslušného spisového materiálu a na prípravu rozhodnutia (pričom najvyšší súd takmer 7 mesiacov spisovým materiálom ani nedisponoval vzhľadom na opakované vrátenie veci okresnému súdu, pozn.), je možné považovať za taký časový úsek, ktorý nepredstavuje významné prieťahy v konaní o podanom dovolaní. V okolnostiach prejednávanej veci preto ústavný súd uzatvára, že vo vzťahu k už uvedeným záverom nemožno konštatovať, že by popísaným postupom dovolacieho súdu došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa garantovaného v označených článkoch ústavy alebo dohovoru.

18. S ohľadom na uvedené skutočnosti a v súlade so svojou doterajšou rozhodovacou činnosťou preto neprichádza do úvahy, aby ústavný súd mohol postup najvyššieho súdu v napadnutom konaní po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie kvalifikovať ako porušenie základného práva sťažovateľa zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru, a preto ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

19. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa uplatnenými v petite jeho ústavnej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. augusta 2020

Jana B a r i c o v á
predsedníčka senátu